

2134

Výroční (průběžná) zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2016 – zakázka č. 2134

Název projektu: Kooperace a kolaborace při týmové práci v on-line prostředí WIKI

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: Mgr. Vladimíra Froidová
Studenti doktorského studia na PdF UHK: Mgr. Vladimíra Froidová
Studenti magisterského studia na PdF UHK:
Školitelé doktorandů: doc. PhDr. Ivana Šimonová, Ph.D.
Další výzkumní pracovníci:

Celková částka přidělené dotace: 82 200 Kč

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Hlavním cílem specifického výzkumu/ pedagogického experimentu bylo zjistit, zda využívání moderních technologií ve výuce a v domácí přípravě motivuje žáky k týmové práci a zda umožňuje *kooperaci a kolaboraci* v on-line prostředí. Pedagogický experiment byl z hlavní části proveden na Střední odborné škole pro administrativu Evropské unie v předmětech Základy společenských věd (ZSV) vedených metodou CLIL a Anglického jazyka. Výuka byla realizována s podporou nástrojů online technologie wiki při samostatné domácí přípravě². Při stanovení míry kooperace a kolaborace v prostředí wiki jsme se inspirovaly analýzou asynchronní interakce podle autorů A. L. Ingram a L. G. Hathorn (*Methods for Analyzing Collaboration in Online Communications*). Dotazníková šetření, skupinové polostrukturované rozhovory, pozorování v přímé výuce a analýza žákovských prací přispěly k formulování závěrů a doporučení pro pedagogickou praxi. Výzkumnou skupinu tvořily tři třídy (88 žáků) v předmětu ZSV a dvě třídy (30 žáků) v předmětu anglický jazyk. Žáci ve stejných týmech pracovali v jednotlivých předmětech na zadaných úkolech, které podporovaly tzv. *collaborative skills* (určité aspekty chování, které pomáhají žákům úspěšně spolupracovat a fungovat v týmovém učebním procesu) ve škole bez pomoci on-line technologie wiki a při domácí přípravě za pomoci on-line technologie wiki. Potřebu implementace *collaborative skills* do výuky a kurikulárních dokumentů jsme potvrdily dotazníkovým

¹ Pedagogický slovník (Průcha, Walterová a Mareš, 2003) i Pedagogická encyklopedie (Průcha, 2009) nabízí vysvětlení pouze pro kooperativní učení: „...je postaveno na spolupráci osob při řešení složitějších úloh. Řešitelé jsou vedeni k tomu, aby si dokázali rozdělit sociální role, naplánovali si celou činnost, rozdělili si dílčí úkoly, naučili se radit, pomáhat, sladovat úsilí, kontrolovat jeden druhého, řešit dílčí spory, spojovat dílčí výsledky do většího celku, hodnotit přínos jednotlivých členů atd.“

Pro náš výzkum vycházíme z definic jednotlivých pojmů (Roberts, Online Collaborative Learning: Theory and Practice, 2004, str. 218) takto: „Kooperace je definována jako individuální práce ve skupině, kdy jednotlivci pracují na určité části zadaného úkolu. Kolaborace představuje provázanou závislost jednotlivců, kteří sdílejí své nápady a hledají společné řešení pro vypracování celého zadaného úkolu. Jinými slovy, kdyby skupina studentů měla vytvořit společný příběh, tak při kooperaci si skupina rozdělí dílčí úkoly (někdo bude psát úvod, jiný závěr, někdo bude hledat zdroje atd.) a na závěr vše spojí dohromady. Při kolaboraci budou všichni studenti pracovat na všech částech společně, budou sdílet své nápady a probírat různé varianty zpracování úkolu, dokud nedosáhnou společného konsensu, tzn. napsání společného příběhu.“ (vlastní překlad).

² Na rozdíl od SV 2015, kdy byly zjišťovány možnosti nástroje wiki pro efektivní domácí přípravu (tzn. vyzkoušet a analyzovat přínos různých učebních úloh (pro jednotlivce, dvojice i skupiny) v on-line prostředí při domácí přípravě), SV 2016 byl zaměřen pouze na kooperativní a kolaborativní spolupráci v on-line prostředí wiki a na okolnostech, které tuto spolupráci ovlivňují.

šetřením během zahraniční praxe žáků ve Velké Británii a Irsku u jejich zaměstnavatelů. Dále jsme zkoumaly i vliv osobnostních složek pomocí Hrabalova dotazníku SORAD na kvalitu spolupráce a výkonu v týmu. Výsledky ukázaly, že většina středoškolských studentů má problém s kolaborativním přístupem v online prostředí, který negativně ovlivňuje výkony skupiny při prezentaci projektových výsledků. Týmová práce v online prostředí je zřejmě především ovlivněna věkem a vývojovým stádiem adolescentů. Tyto závěry jsme se snažily ověřit i při dotazníkovém šetření u 203 vysokoškolských studentů, kde jsme zkoumaly vliv složení učebních stylů (podle dotazníku LCI) na preferenci ověřování znalostí. K našemu překvapení výsledky byly stejné jako u středoškolských studentů. I vysokoškolské studenti vykazují negativní preference ke společné práci a prezentaci společných výsledků.

Rámcový harmonogram řešení:

Únor - březen 2016: Přípravné aktivity pro realizaci pedagogického experimentu (návrh výuky, shromáždění studijních materiálů, vytvoření úkolů pro týmovou práci, vytvoření a pilotování hodnotícího dotazníku aj

Únor - květen 2016: Realizace pedagogického experimentu, dotazníková šetření.

Červen 2016: Vedení skupinových polostrukturovaných rozhovorů se studenty pro hodnocení výuky.

Červenec – říjen 2016: Zpracování a interpretace dat získaných pedagogickým experimentem a hodnotícími rozhovory.

Listopad – prosinec 2016: Shrnutí výsledků výzkumu a návrh dalšího postupu.

a) Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Publikace zadané do OBD s vazbou na RIV

Froldová, V. Why do Higher Secondary Students Like Cooperation but Reject Collaboration in an Online Environment?. *Proceedings of the 15 European Conference on e-learning ECEL 2016*. Reading : Academic Conferences and Publishing International Limited, 2016. 8s. ISBN: 978-1-911218-18-0. ISSN: 2048-8637. Kód RIV: AM - Pedagogika a školství.

granty: o

Spec. výzkum: S.

Forma: D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU

(ID: 43872269) (RIV ID: 50005275)

Froldová, V. English Language as a Tool in Improving ICT and Collaborative Skills for Erasmus Internships. *Conference Proceedings: 9th Conference Edition, Florence, Italy, 17 -18 November 2016*. Padova : libreriauniversitaria.it, 2016. 4s. ISBN: 978-88-6292-806-9. ISSN: 2420-9619. Kód RIV: AM - Pedagogika a školství.

granty: o

Spec. výzkum: S.

Forma: D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU

(ID: 43872270) (RIV ID: 50005276)

Froldová, V., Šimonová, I., Poulová, P. Learning style and its reflection in assessment format preference. 2016.

granty: o

Spec. výzkum: NE

Forma: D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU

(ID: 43871931) (RIV ID: 50004944)

Výstupy z konferencí LLCE 2016 a CLEaR 2016 budou publikovány v roce 2017 v časopise JOLACE.

Přehled realizovaných výdajů:

dotace 82 341 Kč

a) osobní náklady		5 000 Kč
Mzdové náklady OON –práce DU: příprava dotazníků, jejich distribuce, zpracování výsledků, příprava učebních úloh a jejich testování		
b) stipendia		0 Kč
c) materiálové náklady		0 Kč
d) další provozní náklady		0 Kč
e) náklady nebo výdaje na služby		47 575, 19 Kč
Konferenční poplatky za LLCE 2016, CLEaR 2016, IC3e 2016, ECEL 2016 a ICT LL 2016.		
f) doplňkové		2 433, 53 Kč
kurzové ztráty	916, 73 Kč	
bankovní poplatky	1517, 20 Kč	
haléřové vyrovnání	-0,40 Kč	
g) cestovné		27 332 Kč
cestovné zahraniční	26 701 Kč	
cestovní tuzemské	279 Kč	
pojištění cestovní	352 Kč	
Zúčastnila jsem se dvou zahraničních konferencí a to LLCE 2016 v Benátkách v Itálii a ICT LL 2016 ve Florencii v Itálii. Konference CLEaR 2016 a ECEL 2016 se pořádaly v Praze. Příspěvek na konferenci IC3e 2016 byl prezentován spoluautorkou (rozpočet by nepokryl náklady na cestovné)		
Celkem		82 340, 72 Kč

Povinné přílohy:

- kopie publikačních výstupů
- výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem,
- vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion

Datum: 2. ledna 2017

Podpis odpovědného řešitele: Mgr. Vladimíra Frollová

